basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

2022

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 15 bladsye, 'n formuleblad en 'n 10 bladsy-antwoordeboek.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.
2. 'n Spesiale ANTWOORDEBOEK word verskaf waarin jy AL die vrae moet beantwoord.
3. Toon AL die bewerkings om deelpunte te verdien.
4. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
5. Jy mag 'n donker potlood of blou/swart ink gebruik om die vrae te beantwoord.
6. Toon ALLE bewerkings tot EEN desimale punt, waar van toepassing.
7. Indien jy dit verkies, mag jy die Formuleblad met Finansiële Aanwysers wat aan die einde van hierdie vraestel aangeheg is, gebruik. Die gebruik van hierdie formuleblad is NIE verpligtend NIE.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. Gebruik die inligting in die tabel hieronder as 'n riglyn wanneer jy die vraestel beantwoord. Probeer om NIE daarvan af te wyk NIE.

VRAAG	ONDERWERP	PUNTE	MINUTE
1	BTW en Krediteureversoening	30	20
2	Kosterekeningkunde	45	35
3	Voorraadwaardasie	35	30
4	Begrotings	40	35
TOTAAL		**150**	**120**

VRAAG 1: BTW EN KREDITEUREVERSOENING (30 punte; 20 minute)

1.1 **BELASTING OP TOEGEVOEGDE WAARDE (BTW)**

Chuckle Handelaars is vir BTW geregistreer, alhoewel die jaarlikse omset minder as R1 000 000 is. Die standaard BTW-koers is 15%. Die onderneming word deur Chuckles Berry besit.

GEVRA:

1.1.1 Gee EEN rede waarom Chuckles besluit het om vir BTW te registreer. (2)

1.1.2 Bereken die bedrag BTW wat vir die tweemaandetydperk geëindig 30 April 2022 aan SAID betaalbaar is. (9)

1.1.3 Chuckles gebruik die geld wat vir BTW ingevorder word, om besigheidsuitgawes te betaal. Hy het nie voldoende kontant om die BTW-betalings op die betaaldatum te betaal nie. Wat sal jy aan Chuckles sê? Noem TWEE verskillende/aparte punte. (2)

INLIGTING:

BTW-verwante transaksies vir die tydperk geëindig 30 April 2022:

Saldo op 1 April 2022 deur SAID verskuldig	R2 600
Aankope van handelsvoorraad (BTW uitgesluit)	59 000
Kontant- en kredietverkope (BTW ingesluit)	87 400
BTW op onttrekkings van handelsvoorraad deur Chuckles	1 200
BTW op terugsendings deur debiteure	2 820
BTW op korting van verskaffers ontvang	3 360

1.2 **KREDITEUREVERSOENING**

Mani Supermark word deur Mani Bloom besit. Die onderneming koop goedere op krediet by Lawes Groothandelaars.

GEVRA:

1.2.1 Gebruik die tabel wat in die ANTWOORDEBOEK verskaf is om veranderinge te toon aan die Krediteuregrootboekrekening van Lawes Groothandelaars in die boeke van Mani Supermark en die rekeningstaat ontvang van Lawes Groothandelaars om die verskille wat geïdentifiseer is, in berekening te bring.

Dui 'n '+' of '–' langs elke bedrag aan. (13)

1.2.2 Mani voel dat die krediteureklerk nie doeltreffend is in die uitvoering van haar pligte nie.

- Verskaf bewyse om sy mening te staaf. Gee EEN punt. (2)
- Verduidelik hoe hy hierdie probleem kan oplos. (2)

INLIGTING:

A. KREDITEUREGROOTBOEK VAN MANI SUPERMARK
LAWES GROOTHANDELAARS (KG6)

DATUM		BESONDERHEDE		DEBIET R	KREDIET R	SALDO R
2022 April	1	Saldo				41 200
	3	Faktuur 3381			7 800	49 000
	8	Debietnota 149			640	49 640
	15	Faktuur BB55			11 400	61 040
	18	Faktuur 3886			12 800	73 840
	24	EFO 425		14 620		59 220
		Korting ontvang		1 250		57 970
	29	Faktuur 4 243			9 900	67 870

B. Rekeningstaat van Lawes Groothandelaars ontvang:

LAWES GROOTHANDELAARS
REKENINGSTAAT

Aan: MANI Supermarket **Kredietlimiet: R45 000**
Rekeningstaatdatum: 26 April 2022

DATUM		BESONDERHEDE		DEBIET R	KREDIET R	SALDO R
2022 Mrt.	28	Saldo	a/d			56 200
	30	Kwitansie 376			15 000	41 200
		Kredietnota A11			750	40 450
		Straf vir laat betaling		580		41 030
		Straf vir laat betaling		580		41 610
2022 April	3	Faktuur 3381		8 700		50 310
	9	Kredietnota A32			640	49 670
	18	Faktuur 3886		14 720		64 390
	24	Kwitansie 667			14 620	49 770
	25	Kredietnota A88			3 180	46 590

Bepalings: 30 dae. 10%-korting word toegestaan vir betalings ontvang voor die 20ste van elke maand.

Straf is op agterstallige saldo's van toepassing.

+ 90 dae	60 dae	30 dae	Lopend
R4 380	R7 050	R14 400	R20 760

C. 'n Vergelyking van die rekeningstaat ontvang van Lawes Groothandelaars met die Krediteuregrootboekrekening het die volgende verskille getoon:

(i) 'n Afslag van R750 vir goedere van minderwaardige gehalte gedurende Maart 2022 ontvang, is aan Mani Supermark toegestaan. Hierdie transaksie is nie deur die boekhouer van Mani Supermark geboekstaaf nie.

(ii) Lawes Groothandelaars het per abuis die straf vir laat betaling twee keer op 30 Maart 2022 geboekstaaf. Hulle sal dit op die volgende rekeningstaat regstel.

(iii) Die bedrag van Faktuur 3381 op 3 April 2022 is korrek in die Krediteuregrootboekrekening geboekstaaf.

(iv) 'n Foutiewe inskrywing vir die terugsendings op 8 April 2022 is ontdek.

(v) Faktuur BB55 in die Krediteuregrootboekrekening is vir goedere aangekoop by 'n ander verskaffer, Wes Verskaffers.

(vi) Faktuur 3886 op die rekeningstaat sluit BTW teen 15% in. Al die goedere op hierdie faktuur was nulkoersprodukte. Lawes Groothandelaars sal dit op die volgende rekeningstaat regstel

(vii) Die boekhouer van Mani Supermark het 'n 10%-korting met die betaling van EFO 425 geboekstaaf. Lawes Groothandelaars het aangedui dat hierdie korting nie goedgekeur is nie.

(viii) Kredietnota A88 op die rekeningstaat ontvang, het nie op Mani Supermark betrekking nie. Dit sal op die volgende rekeningstaat reggestel word.

(ix) Die rekeningstaat word op die 26ste van elke maand ontvang.

30

VRAAG 2: KOSTEREKENINGKUNDE **(45 punte; 35 minute)**

2.1 **STYLISH PAKKE**

Die onderneming, deur Fiona Radebe besit, vervaardig een soort modieuse manspak. Die finansiële jaar het op 31 Maart 2022 geëindig.

GEVRA:

2.1.1 Bereken die volgende vir die Produksiekostestaat:

- Direkte materiaalkoste (6)
- Direkte arbeidskoste (6)
- Fabrieksbokoste (7)

2.1.2 Stel die Verkorte Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) op vir die jaar geëindig 31 Maart 2022. (11)

INLIGTING:

A. Grondstofvoorraad:

- Gedurende die finansiële jaar het die onderneming 12 250 meter materiaal vir die maak van pakke aangekoop: R5 512 500. Dit is veilig in die stoorkamer bewaar.
- Materiaal is soos volg aan die fabriek uitgereik om die produksieteiken van 3 000 pakke te bereik: 3,2 meter materiaal en 'n toelating van 5% daarvan vir vermorsing benodig om een pak te maak.

B. Klaarproduktevoorraad:

	31 Maart 2022	**31 Maart 2021**
Klaarprodukte	R195 000	R260 000

C. Direkte en indirekte arbeidskoste:

Werknemer-beskrywing	**Getal werknemers**	**Basiese maandelikse salaris per werknemer**	**Totale jaarlikse bonus**
Fabrieksmasjiniste	40	R9 800	**?**
Fabriekstoesighouers	3	R17 500	R84 000

- Die fabrieksmasjiniste is by die vervaardiging van die pakke betrokke.
- Die verdienste van die toesighouers is as fabrieksbokoste geboekstaaf.
- Jaarlikse bonusse is aan alle werkers betaal. Die bonusbegroting word tussen die masjiniste en die toesighouers in die verhouding 5 **:** 2 onderskeidelik verdeel.
- Alle werknemers betaal 1% van hulle bruto verdienste aan die WVF. Die werkgewer dra op 'n R-vir-R-basis tot hierdie fonds by.

D. Die boekhouer het voorlopig die volgende bedrae vir die huidige finansiële jaar bereken:

Fabrieksbokoste	R941 500
Verkoops- en verspreidingskoste	866 400
Administrasiekoste	532 200

E. Die boekhouer het nagelaat om die volgende aansuiwerings te boekstaaf toe hy die bedrae getoon in Inligting D hierbo, bereken het:

- 'n Faktuur vir verbruiksgoedere van R59 500 is nie geboekstaaf nie. Die fabriek het 60% hiervan gebruik en die kantoor het die res gebruik.
- Huur betaal vir die verkoops- en verspreidingsafdeling beloop R186 000. Huur word soos volg volgens vloerspasie verdeel:

Fabriek	Verkoop en verspreiding	Administrasie
400 m^2	300 m^2	100 m^2

- Fabrieksversekering van R31 500 per maand is betaal en korrek geboekstaaf. Die premieverhoging van 8% p.j. was van 1 Januarie 2022 van toepassing. Die premies vir Januarie tot Maart 2022 is nog nie betaal of geboekstaaf nie.

F. Produksie en verkope:

- 3 000 pakke is gedurende die finansiële jaar teen 'n eenheidskoste van R3 750 vervaardig
- Totale verkope vir die finansiële jaar beloop R18 104 000.

2.2 **Eenheidskoste en gelykbreek-analise:**

Fiona besit ook drie ander fabrieke wat onderskeidelik hemde, skoene en dasse maak. Hulle finansiële jaar het op 31 Maart 2022 geëindig.

LET WEL:

- Produksie word gebaseer op bestellings ontvang.
- Die huidige inflasiekoers is tans 6%.

GEVRA:

2.2.1 Bereken die gelykbreekpunt vir hemde in 2022. (4)

2.2.2 Fiona het in nuwe toerusting vir die maak van die skoene belê. Sy weet dat sy 10% op die vaste koste vir skoene bespaar het, maar sy kan nie verstaan waarom die vaste koste per eenheid toegeneem het nie. Verduidelik. Verskaf syfers. (2)

2.2.3 Identifiseer die veranderlike koste wat die grootste probleem in ELKE fabriek veroorsaak het. Verskaf syfers. Gee 'n geldige oplossing vir ELKE probleem geïdentifiseer. (9)

INLIGTING:

Die volgende inligting het betrekking op die finansiële jare geëindig 31 Maart:

BESONDERHEDE	**HEMDE-FABRIEK**		**SKOEN-FABRIEK**		**DAS-FABRIEK**	
	2022	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
Vaste koste per eenheid	**R94,20**	**R97,90**	**R117,90**	**R97,80**	**R40,90**	**R45,80**
Fabrieksbokoste	R45,80	R48,50	R73,10	R62,30	R21,80	R24,00
Administrasie	R48,40	R49,40	R44,80	R35,50	R19,10	R21,80
Veranderlike koste per eenheid	**R246,60**	**R216,50**	**R282,40**	**R256,20**	**R148,20**	**R138,50**
Direkte materiaal	R67,90	R66,00	R132,40	R123,50	R48,00	R36,30
Direkte arbeid	R136,70	R110,00	R105,20	R97,20	R81,10	R80,40
Verkoop en verspreiding	R42,00	R40,50	R44,80	R35,50	R19,10	R21,80
Verkoopprys per eenheid	R360,00	R340,00	R460,00	R420,00	R200,00	R200,00
Eenhede gemaak en verkoop	22 000	20 000	15 000	21 200	27 500	24 000
Gelykbreekpunt	**2.2.1**	15 855	9 958	12 658	21 713	17 874

45

VRAAG 3: VOORRAADWAARDASIE (35 punte; 30 minute)

3.1 Voltooi elk van die volgende sinne deur die ontbrekende woord(e) in te vul. Skryf slegs die woord(e) langs die vraagnommers (3.1.1 tot 3.1.3) in die ANTWOORDEBOEK neer.

3.1.1 Die voorraadwaardasiemetode wat aanvaar dat die oudste voorraad eerste verkoop word, is die …-metode.

3.1.2 Die voorraadstelsel wat gebruik word om die koste van goedere wat by die verkooppunt verkoop word, te boekstaaf, is die …-stelsel.

3.1.3 Die voorraadwaardasiemetode wat die totale koste van goedere beskikbaar vir verkope, deur die getal eenhede deel, is die …-metode. (3 x 1) (3)

3.2 **RATO KOOKWARE**

Die onderneming, deur Lerato Klou besit, verkoop een soort kookpot en twee gewilde modelle mikrogolfoonde. Die finansiële jaar het op 28 Februarie 2022 geëindig.

Die periodieke voorraadstelsel word gebruik.

- Die potte word gewaardeer deur die geweegdegemiddelde-metode te gebruik.
- Die mikrogolfoonde word gewaardeer deur die spesifieke identifikasiemetode te gebruik.

GEVRA:

KOOKPOTTE

Verwys na Inligting A, B en C.

3.2.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad van potte op 28 Februarie 2022. (4)

3.2.2 Lerato is onseker oor hoe lank dit gaan neem om die eindvoorraad-potte te verkoop.

- Verskaf 'n berekening om haar bekommernis uit die weg te ruim. (3)
- Verduidelik of die tydperk wat bereken is, aanvaarbaar is, of nie. (2)

3.2.3 Bereken die getal vermiste potte. (4)

MIKROGOLFOONDE

Verwys na Inligting D.

3.2.4 Bereken die waarde van die eindvoorraad van mikrogolfoonde. (7)

3.2.5 Lerato beplan om die verkope van die Delta-model te staak.

Gee TWEE redes om hierdie besluit te steun en EEN rede teen hierdie besluit. Haal syfers aan. (6)

3.2.6 Die interne ouditeur het ontdek dat die getal Swift-mikrogolfoonde wat op 6 Januarie 2022 ontvang is, nie met die getal mikrogolfoonde wat op die betrokke voorraadkaart aangeteken is, ooreenstem nie.

MICRO GROOTHANDELAARS AFLEWERINGSNOTA Datum: 6 Januarie 2022	
Getal eenhede	**Besonderhede**
75	Swift-mikrogolfoonde

RATO KOOKWARE: STOORKAMER-VOORRAADKAART VOORRAADITEM: SWIFT-MIKROGOLFOONDE			
Datum	**Van verskaffer ontvang**	**Na die winkel versend**	**Eenhede voorhande**
1 Maart 2021			380
31 Julie 2021	700	530	550
15 Desember 2021		420	130
6 Januarie 2022	50	15	165

- Identifiseer die probleem met betrekking tot die Swift-mikrogolfoonde op 6 Januarie 2022. Haal syfers aan. (2)

- Noem TWEE interne kontrolemaatreëls wat die interne ouditeur moet implementeer om te verseker dat sulke insidente nie in die toekoms plaasvind nie. (4)

INLIGTING:

A. Voorraadrekords van kookpotte:

	GETAL KOOKPOTTE	**EENHEIDS-PRYS**	**TOTAAL R**
Beginvoorraad (1 Maart 2021)	800		R224 000
Eindvoorraad (28 Februarie 2022)	980		**?**

B. Aankope en terugsendings:

	GETAL KOOKPOTTE	**EENHEIDS-PRYS**	**TOTAAL R**
Aankope:			
Mei 2021	1 500	R320	480 000
September 2021	2 300	R370	851 000
Januarie 2022	1 200	R410	492 000
Terugsendings: September 2021	(300)		(111 000)
NETTO AANKOPE	**4 700**		**1 712 000**

C. Verkope en koste van verkope:

- 4 270 eenhede is teen R560 elk verkoop.
- Koste van verkope is bereken op R1 591 040.

D. Rekord van mikrogolfoonde:

	MODEL	GETAL EENHEDE	EENHEIDS-PRYS R	TOTALE BEDRAG R
Beginvoorraad	SWIFT	380	2 800	1 064 000
	DELTA	430	3 200	1 376 000
Aankope	SWIFT	750	2 800	2 100 000
	DELTA	600	3 200	1 920 000
Totale aankope		**1 350**		**4 020 000**
Terugsendings	DELTA	120		384 000
Verkope	SWIFT	965	4 200	4 053 000
	DELTA	580	5 600	3 248 000
Bruto wins	SWIFT			1 351 000
	DELTA			1 392 000

35

HOU HIERDIE BLADSY OOP.

VRAAG 4: BEGROTINGS (40 punte; 35 minute)

4.1 GLYDIS HANDELAARS

Inligting word vir die begrote tydperk geëindig 31 Julie 2022 verskaf.

GEVRA:

4.1.1 Voltooi die Debiteure-invorderingskedule vir Julie 2022. (7)

4.1.2 Bereken die bedrae wat deur **(i)** tot **(iv)** in die uittreksel van die Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste aangedui word. (9)

4.1.3 Bereken:

- Betalings aan krediteure in Julie 2022 (4)
- Leningsbedrag wat op 1 Julie 2022 betaal sal word (4)

INLIGTING:

A. Verkope en aankope:

	MEI	JUNIE	JULIE
Totale verkope	R962 500	R997 500	R1 015 000

- Kredietverkope is verantwoordelik vir 60% van totale verkope.
- Debiteure betaal volgens die volgende neiging:
  - 40% in die maand van verkope, onderhewig aan 'n 5%-korting
  - 45% in die maand wat op die maand van verkope volg
  - 12% twee maande na die maand van verkope
  - 3% in die derde maand na verkope as oninbaar afgeskryf
- Die winsopslag is 75% op kosprys.
- Voorraad word in die maand van verkope vervang. 'n Basisvoorraad word gehandhaaf.
- 80% van voorraad word kontant gekoop.
- Krediteure word in die tweede maand na die maand van aankope betaal.

B. Uittreksel uit die Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste:

	JUNIE	JULIE
Bruto wins	427 500	435 000
Kommissie-inkomste	79 800	**(i)**
Oninbare skulde	16 800	**(ii)**
Salarisse en lone	**(iii)**	196 980
Korting toegestaan	**(iv)**	12 180
Rente op lening	4 550	4 025

C. Addisionele inligting:

- Kommissie-inkomste is 'n vaste persentasie van totale verkope.
- Alle werknemers sal vanaf 1 Julie 2022 'n 5%-verhoging ontvang.
- 'n Gedeelte van die lening sal op 1 Julie 2022 terugbetaal word. Rente teen 14% p.j. word op die uitstaande saldo op die laaste dag van elke maand betaal.

4.2 **FRAZILA (EDMS.) BPK.**

Die onderneming verkoop gasstowe. Die inligting het betrekking op die tydperk April en Mei 2022.

Peter Pillay, die HUB, het bewus geword van 'n mededinger, Lite Stores, wat 'n onderneming in April 2022 geopen het. Hulle verkoop 'n goedkoper model stoof slegs vir kontant. Peter kon nie in April op hierdie bedreiging reageer nie. Hy het in Mei 2022 sy strategieë verander. Dit het 'n verandering in die afleweringsdiens ingesluit. Aflewerings word in April aan Speedy Couriers toegeken. Peter het in Mei besluit om dit aan Prime Deliveries toe te ken.

GEVRA:

LET WEL: Verskaf in jou verduidelikings syfers of berekeninge vir al die vrae hieronder.

4.2.1 **Afleweringsuitgawes:**

Peter het kennis geneem dat die volle begroting vir April 2022 nie gebruik is nie.

- Verduidelik of Peter met die werklike afleweringskoste in April 2022 tevrede moet wees, of nie. (3)
- Verduidelik of Peter 'n goeie besluit geneem het om die afleweringsdiensverskaffer na Prime Aflewerings te verander, of nie. (3)

4.2.2 **Ander strategieë:**

- Behalwe vir die verandering van die afleweringsdiens, identifiseer TWEE ander strategieë wat Peter in Mei 2022 in reaksie op die mededinger geïmplementeer het. (4)
- Verduidelik hoe hierdie ander strategieë die verkope en die wins geraak het. (4)

4.2.3 **Kontantsaldo's:**

Peter is verward oor hoekom die kontantsaldo's nie so goed is nie, ten spyte van die feit dat verkope in Mei 2022 toegeneem het. Verduidelik. (2)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit die Geprojekteerde Inkomstestaat:

	APRIL 2022		**MEI 2022**	
	BEGROOT	**WERKLIK**	**BEGROOT**	**WERKLIK**
Getal stowe verkoop	750	600	750	900
Verkoopprys per stoof	R3 780	R3 780	R3 780	?
Kosprys per stoof	R2 100	R2 100	R2 100	R2 100
	R	**R**	**R**	**R**
Kontantverkope	1 417 500	1 247 400	1 417 500	958 500
Kredietverkope	1 417 500	1 020 600	1 417 500	2 236 500
Totale verkope	**2 835 000**	**2 268 000**	**2 835 000**	**3 195 000**
Koste van verkope	(1 575 000)	(1 260 000)	(1 575 000)	(1 890 000)
Bruto wins	**1 260 000**	**1 008 000**	**1 260 000**	**1 305 000**
	R	**R**	**R**	**R**
Advertensie	120 000	120 000	120 000	192 000
Afleweringskoste	425 250	408 240	425 250	319 500

B. Uittreksel uit die Kontantbegroting:

	APRIL 2022		**MAY 2022**	
	BEGROOT R	**WERKLIK R**	**BEGROOT R**	**WERKLIK R**
Kontantsurplus/ -tekort	208 000	243 000	220 000	(972 000)
Beginsaldo	77 000	77 000	285 000	320 000
Eindsaldo	285 000	320 000	505 000	(652 000)

C. Addisionele inligting:

- Die onderneming begroot om 750 stowe per maand te verkoop.
- Aankope van voorraad word binne 30 dae betaal.

40

TOTAAL: 150

GRAAD 12 REKENINGKUNDE-FORMULEBLAD MET FINANSIËLE AANWYSERS	
$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bruto wins}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Netto wins voor belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto wins na belasting}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Bedryfsuitgawes}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Bedryfswins}}{\text{Verkope}} \times \frac{100}{1}$
Totale bates **:** Totale laste	Bedryfsbates **:** Bedryfslaste
(Bedryfsbates – Voorraad) **:** Bedryfslaste	Niebedryfslaste **:** Aandeelhouersbelang
(Handel & ander ontvangbare bedrae + Kontant & kontantekwivalente) **:** Bedryfslaste	
$\frac{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$	$\frac{\text{Koste van verkope}}{\text{Gemiddelde handelsvoorraad}}$
$\frac{\text{Gemiddelde debiteure}}{\text{Kredietverkope}} \times \frac{365}{1}$	$\frac{\text{Gemiddelde krediteure}}{\text{Koste van verkope}} \times \frac{365}{1}$
$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersbelang}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Netto inkomste na belasting}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$ (*Sien nota hieronder)
$\frac{\text{Netto inkomste voor belasting + Rente op lenings}}{\text{Gemiddelde aandeelhouersbelang + Gemiddelde niebedryfslaste}} \times \frac{100}{1}$	
$\frac{\text{Aandeelhouersbelang}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Tussentydse dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Finale dividende}}{\text{Getal uitgereikte aandele}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Dividende per aandeel}}{\text{Verdienste per aandeel}} \times \frac{100}{1}$	$\frac{\text{Dividende vir die jaar}}{\text{Netto inkomste na belasting}} \times \frac{100}{1}$
$\frac{\text{Totale vaste koste}}{\text{Verkoopprys per eenheid – Veranderlike koste per eenheid}}$	

NOTA:

* In hierdie geval, indien daar gedurende 'n finansiële jaar 'n verandering in die aantal uitgereikte aandele is, word die geweegdegemiddelde-getal aandele in die praktyk gebruik.

Kopiereg voorbehou

PLAKKER

SENTRUMNOMMER

EKSAMENNOMMER

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2

GRAAD 12

2022

SPESIALE ANTWOORDEBOEK

VRAAG	PUNTE	PARAAF	MOD.
1			
2			
3			
4			
TOTAAL			

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 10 bladsye.

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

VRAAG 1

1.1 BTW

1.1.1 **Gee EEN rede waarom Chuckles besluit het om vir BTW te registreer.**

2

1.1.2 **Bereken die bedrag BTW wat vir die tweemaandetydperk geëindig 30 April 2022 aan SAID betaalbaar is.**

BEWERKINGS	ANTWOORD

9

1.1.3 **Chuckles gebruik die geld wat vir BTW ingevorder word, om besigheidsuitgawes te betaal. Hy het nie voldoende kontant om die BTW-betalings op die betaaldatum te betaal nie. Wat sal jy aan Chuckles sê? Noem TWEE verskillende/aparte punte.**

2

1.2 KREDITEUREVERSOENING

1.2.1

	KREDITEUREGROOTBOEK-REKENING VAN LAWES GROOTHANDELAARS	REKENINGSTAAT ONTVANG VAN LAWES GROOTHANDELAARS
Saldo	67 870	46 590
(i)		
(ii)		
(iii)		
(iv)		
(v)		
(vi)		
(vii)		
(viii)		
(ix)		
SALDO		

13

1.2.2 Mani voel dat die krediteureklerk nie doeltreffend is in die uitvoering van haar pligte nie.

Verskaf bewyse om sy mening te staaf.
Verduidelik hoe hy hierdie probleem kan oplos.

2

2

TOTALE PUNTE
30

VRAAG 2

2.1.1 Bereken die volgende vir die Produksiekostestaat:

BEWERKINGS	ANTWOORD	
Direkte materiaalkoste		6
Direkte arbeidskoste		6
Fabrieksbokoste **941 500**		7

2.1.2 Verkorte Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar geëindig 31 Maart 2022

Verkope	**18 104 000**
Koste van verkope	
Bruto wins	
Bedryfsuitgawes	
Verkoops- en verspreidingskoste **866 400**	
Administrasiekoste **532 200**	
Netto wins vir die jaar	

11

2.2.1

Bereken die gelykbreekpunt vir hemde in 2022.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

2.2.2

Fiona het in nuwe toerusting vir die maak van die skoene belê. Sy weet dat sy 10% op die vaste koste vir skoene bespaar het, maar sy kan nie verstaan waarom die vaste koste per eenheid toegeneem het nie. Verduidelik. Verskaf syfers.

2

2.2.3

	KOSTE (met syfers)	**OPLOSSING**
HEMDE		
SKOEN		
DAS		

9

TOTALE PUNTE
45

VRAAG 3

3.1

3.1.1	
3.1.2	
3.1.3	

3

3.2 RATO KOOKWARE

3.2.1

Bereken die waarde van die eindvoorraad van potte op 28 Februarie 2022.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

3.2.2 **Lerato is onseker oor hoe lank dit gaan neem om die eindvoorraad-potte te verkoop.**

Verskaf 'n berekening om haar bekommernis uit die weg te ruim.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
Verduidelik of die tydperk wat bereken is, aanvaarbaar is, of nie.	

5

3.2.3

Bereken die getal vermiste potte.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**

4

3.2.4

Bereken die waarde van die eindvoorraad van mikrogolfoonde.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
SWIFT:	
DELTA:	

7

3.2.5

TWEE redes ten gunste van die besluit om die verkoop van Delta-model te staak:
EEN rede teen die besluit om die verkoop van Delta-model te staak:

6

3.2.6

Identifiseer die probleem met betrekking tot die Swift- mikrogolfoonde op 6 Januarie 2022. Haal syfers aan.

2

Noem TWEE interne kontrolemaatreëls wat die interne ouditeur moet implementeer om te verseker dat sulke insidente nie in die toekoms plaasvind nie.

4

TOTALE PUNTE
35

VRAAG 4

4.1.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

MAAND	KREDIETVERKOPE	JUNIE 2022	JULIE 2022
April 2022	567 000	68 040	
Mei 2022	577 500	259 875	
Junie 2022	598 500	227 430	
Julie 2022	609 000		
ONTVANGSTE VAN DEBITEURE		555 345	

7

4.1.2 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
(i) Kommissie-inkomste in Julie 2022	
(ii) Oninbare skulde in Julie 2022 afgeskryf	
(iii) Salarisse en lone in Junie 2022	
(iv) Korting in Junie 2022 toegestaan	

9

4.1.3 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
Betalings aan krediteure in Julie 2022	
Leningsbedrag wat op 1 Julie 2022 betaal sal word	

4

4

4.2 FRAZILA (EDMS.) BPK.

4.2.1

Verduidelik of Peter met die werklike afleweringskoste in April 2022 tevrede moet wees, of nie. Haal syfers aan.
3
Verduidelik of Peter 'n goeie besluit geneem het om die afleweringsdiensverskaffer na Prime Aflewerings te verander, of nie. Haal syfers aan.
3

4.2.2

Behalwe vir die verandering van die afleweringsdiens, identifiseer TWEE ander strategieë wat Peter in Mei 2022 in reaksie op die mededinger geïmplementeer het. Haal syfers aan.	
STRATEGIE 1	
STRATEGIE 2	
	4
Verduidelik hoe hierdie ander strategieë die verkope en die wins geraak het. Haal syfers aan.	
	4

4.2.3 **Peter is verward oor hoekom die kontantsaldo's nie so goed is nie, ten spyte van die feit dat verkope in Mei 2022 toegeneem het. Verduidelik. Haal syfers aan.**

2

TOTALE PUNTE
40

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

REKENINGKUNDE V2
NASIENRIGLYNE
2022

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: As syfers aangedui in memo vir komponente of bewerkings, dra hierdie nie die metode punt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding in die publiek nie' omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Let wel: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, wees of per memo.
11. In bewerkings, moet nie punte toeken nie vir bewerking as teller en noemer omgeruil is – hierdie is ook van toepassing op verhoudings.
12. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige vir enige item wat foutief is nie, ten minste gedeeltelik. Dui aan met 'n ☒.
13. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf. Neem kennis dat een kommentaar meer as een aspek kan aanspreek
14. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1

1.1 BTW

1.1.1 Gee EEN rede waarom Chuckles besluit het om vir BTW te registreer.

EEN geldige rede ✓✓ deelpunte vir onvolldedige/ gedeeltelike/onduidelike antwoorde

- Hy sal in staat wees om BTW insette van SAID terug te eis/ Hy ondersteun of betaal BTW op die meeste van sy aankope/ Hy wil bevoordeel word van die Inset BTW wat hy op sekere uitgawes of bates wat hy hy aankoop betaal
- Hy verkoop goedere wat onderhewig is aan die standaard BTW-koers (15%)
- BTW invorderinge sal oor 'n tydperk rente verdien
- Sou sy omset R1 000 000 oorskry, sal hy nie bekommerd hoef te wees dat hy deur SAID gepenaliseer gaan word nie vir nie nakoming (verpligte registrasie)
- Hy verwag dat sy besigheid sal groei en hy verplig sal wees om te registreer
- Verantwoordelike burger – vorder belasting in vir SAID – verbeter ekonomie

Moet nie aanvaar voordeel van kontantvloei

2

1.1.2 Bereken die bedrag BTW wat vir die tweemaandetydperk geëindig 30 April 2022 aan SAID betaalbaar is.

BEWERKINGS

Sien slegs EEN opsie na. Kontroleer om aan kandidaat maksimum voordeel toe te ken
Wees bedag op alternatiwe korrekte permutasies van items van inset/uitset

2 600 ✓ + 8 850 ✓✓ – 11 400 ✓✓ – 1 200 ✓ + 2 820 ✓ – 3 360 ✓

OF

– 2 600 – 8 850 + 11 400 +1 200 – 2 820 + 3 360

OF

BTW KONTROLE	
2 600	11 400
8 850	1 200
2 820	3 360

BTW KONTROLE	
11 400	2 600
1 200	8 850
3 360	2 820

ANTWOORD

1 690 ☑
Een deel korrek

9

1.1.3 Chuckles gebruik die geld wat vir BTW ingevorder word, om besigheidsuitgawes te betaal. Hy het nie voldoende kontant om die BTW-betalings op die betaaldatum te betaal nie. Wat sal jy aan Chuckles sê? Noem TWEE verskillende/aparte punte.

Enige TWEE geldige punte ✓ ✓ kan 'n kommentaar of advies wees

- Dit is onwettig/ kan gedagvaar word/ regsaksie/ kriminele aksie/ belasting ontduiking / boetes deur SAID gehef as ondersoek word
- Dit is oneties/ die geld behoort nie aan die ondereming. nie/ agent vir SAID
- Hy moet sy uitgawes meer effektief begroot/beplan/ bestuur
- Hy moet die besigheidsfondse apart van die BTW beplan of begroot
- Gedetailleerde rekords van BTW apart van besigheidsrekords hou en dagboek hou van betalingsdatums
- Om die geld te gebruik kan 'n slegte gewoonte word/oorrol van geld
- Hy moet hiermee ophou

2

1.2 KREDITEUREVERSOENING

1.2.1

	KREDITEUREGROOTBOEK-REKENING VAN LAWES GROOTHANDELAARS	REKENINGSTAAT ONTVANG VAN LAWES GROOTHANDELAARS
Saldo	**67 870**	**46 590**
(i)	– 750 ✓	
(ii)	+ 580 ✓	– 580✓
(iii)		– 900 ✓✓ (– 8 700 + 7 800) twee punte
(iv)	– 1 280 ✓ ✓ – 640 – 640 een punt een punt	
(v)	– 11 400 ✓	
(vi)		– 1 920✓ – 14 720 + 12 800
(vii)	+ 1 250 ✓	
(viii)		+ 3 180✓
(ix)		+ 9 900✓
SALDO	56 270☑*	56 270 ☑

*een deel korrek, vir beide totale. Kontroleeer; moet die beginsaldos insluit;

Aanvaar hakies vir – teken; iindien geen teken, aanvaar positief
Oortollige (vreemde) inskrywings – 1 op elke lyn as punte verdien op daardie lyn .
Wees bewus van strafpunte vir vreemde items

13

1.2.2 **Mani voel dat die krediteureklerk nie doeltreffend is in die uitvoering van haar pligte nie.**

Verskaf bewyse om sy mening te staaf.

EEN relevante punt ✓ Verwys na onderstreepte gedeelte met bewyse✓

- Oorskry die <u>kredietlimiet</u> van R45 000 (Saldo is R46 590 of R67 870)
- Hou nie by <u>kredietterme</u> van 30 dae (R4 380 is > 90 dae; R11 430 > 60 dae)
- <u>Swak boekhouding van transaksies</u>, bewyse soos: terugsendings nie geboekstaaf (750); oorboek na verkeerde kant (640); oorboek na verkeerde rekening (11 400) / noem spesifieke dokumente foutief geboekstaaf.
- Benut nie voordeel van korting agv laat betalings. (R1 250)

2

Verduidelik hoe hy hierdie probleem kan oplos.

EEN geldige punt ✓✓ Deelpunte vir onvolledige /gedeeltelike of onduidelike antwoorde

- Beter toesig (monitering deur gereelde oudits en kontroleer rekords
- Hou 'n register vir verwagte betaaldatums / EFT (debietorder) betalings
- Verdeling van pligte soos een persoon doen die rekordering, 'n ander doen die betalings, ens. sodat die een persoon die ander kontroleer
- Verskaf opleiding aan die klerk om boekhouding prosedures te verbeter & roetine take
- Installeer rekeningkundige pakket (toepassing) / rekenaarstelsel

2

TOTALE PUNTE	**30**

VRAAG 2

2.1.1 Bereken die volgende vir die Produksiekostestaat:

BEWERKINGS	ANTWOORD	
Direkte materiaalkoste 3 000 ✓ x 3,2m ✓ x 105% ✓ x 450 ✓✓ Wees bewus van verskeie permutasies vir berekeninge bv. 9 600 x 105% x 450 **of** 10 080 x 450 **of** 3 000 x 3,36 x 450 Slotvoorraad 976 500 **of** 5 512 500 – (2 170 x 450) een punt; twee punte; twee punte	4 536 000 ☑ een deel korrek	6
Direkte arbeidskoste 40 x 9 800 x 12 — 4 704 000 ✓☑* Bonus betalings — 210 000 ✓✓ Bruto loon — 4 914 000 WVF (1% van bruto) — 49 140 ☑ as1% of bruto	4 963 140 ☑* *een deel korrek	6
Fabrieksbokoste **TOTAL** — **941 500** Verbruiksgoedere — 35 700 ✓✓ Huuruitgawe — 248 000 ✓✓ Versekering — 102 060 ✓☑* 31 500 x 108% x 3 of (31 500 + 2 520) x 3	1 327 260 ☑* *een deel korrek	7

2.1.2 Verkorte Staat van Omvattende Inkomste (Inkomstestaat) vir die jaar geëindig 31 Maart 2022

Verkope	**18 104 000**	
Koste van verkope 3 000 x 3750) een punt 260 000 ✓ + 11 250 000 ✓ – 195 000 ✓ + 10 826 400 m.punt sien 2.1.1 (4 536 000 + 4 963 140 + 1 327 260)	(11 315 000) ☑* 10 891 400	
Bruto wins Verkope - KvV	6 789 000 ☑ 7 212 600	
Bedryfsuitgawes Bewerking	(1 670 400)☑	
Verkoops- en verspreidingskoste **866 400** + 186 000	1 052 400 ✓	
Administrasiekoste **532 200** + 23 800 ☑ + 62 000 ✓ Sien FBK (59 500 – 35 700 Vg bedrag	618 000 ☑*	
Netto wins vir die jaar BW - BU	5 118 600 ☑ 5 542 200	11

* Een deel korrek

2.2.1

Bereken die gelykbreekpunt vir hemde in 2022.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
(94,20 x 22 000) een punt 2 072 400 ✓ 360 ✓ – 246,60 ✓ 113,40 twee punte Sien noemer en teller as sulks na (Beginsel 11)	18 275,1 ☑ Een deel korrek Aanvaar 18 276 of 18 275; Moet nie R of s of % aanvaar nie

4

2.2.2

Fiona het in nuwe toerusting vir die maak van die skoene belê. Sy weet dat sy 10% op die vaste koste vir skoene bespaar het, maar sy kan nie verstaan waarom die vaste koste per eenheid toegeneem het nie. Verduidelik. Verskaf syfers.

Geldige verduideliking ✓ Syfers ✓

- Produksie verminder van 21 200 eenhede tot 15 000 eenhede / met 6 200 eenhede / met 29,2% wat veroorsaak dat vaste koste per eenheid toeneem van R97,80 tot R117,90 / met R20,10 / met 20,6%/ Dis-ekonomieë van skaal / Vaste koste word nie beïnvloed deur die vlak van produksie nie.
- Vaste koste (FBK) in 2021 was R1 320 760; en verminder tot R1 096 500 in 2022 / verskil: R 224 260 of 16,9%
  Alhoewel daar 'n vermindering in die totale vaste koste is, sal die vaste koste per eenh. toeneem agv die afname in produksie (met 6 200 eenh).

2

2.2.3

	KOSTE (met syfers)	**OPLOSSING**
HEMDE Koste ✓ Syfer ✓ Oplossing✓	Direkte arbeid (DAK) Dit vermeerder van R110,00 tot R136,70/ met R26,7/ met 24,3%	• Lei (fabriekswerkers) op om meer effektief te wees • Verbeter toesig • Verminder/ kontroleer oortyd/ gebruik toevallige, goedkoper werkers na ure • Stel mikpunte vir normale tyd ure (tyd en werkstudie) • Aansporings / bonusse as doelwitte behaal is
SKOEN Koste ✓ Syfer ✓ Oplossing✓	Verkoop en verspreiding (VVK) Dit vermeerder van R35,50 tot R44,80/ met R9,30/ met 26,2%	• Verminder / monitor/ kyk uit na goedkoper/ meer effektiewe advertensies • Verkoopspersoneel kan geskuif word na ander take as prod.val • Bied kommissie aan verkoopppers. ipv (vaste) basiese salaris • Uitkontrakteer/ verminder/ monitor installeer opsporingsstelsel aan afleweringsdienste/ gebruik <u>koste effektiewe voertuie</u> (hybrid)
DAS Koste ✓ Syfer ✓ Oplossing✓	Direkte materiaal (DMK) Dit vermeerder van R36,30 tot R48,00 / met R11,70 / met 32,2%	• Kyk uit vir goedkoper verskaffer (sonder om kwaliteit in te boet) • Plaaslike verskaffers/ verminder transport en stoorkoste • Koop in groot maat om voordeel van grootmaat korting te benut • Gebruik afvalsnitte (by-produkte)/verminder vermorsing • Lei en hou fabriekswerkers dop

9

TOTALE PUNTE	**45**

VRAAG 3

3.1

3.1.1	Eerste-in-eerste-uit-metode✓
3.1.2	Deurlopende stelsel✓
3.1.3	Geweegdegemiddelde-metode✓

3

3.2 RATO KOOKWARE

3.2.1

Bereken die waarde van die eindvoorraad van potte op 28 Februarie 2022.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
1 936 000 twee punte 224 000 ✓ + 1 712 000 ✓ x 980 **OF** drie punte 352 x 980 5 500 ✓ (800 + 4 700) een punt Sien noemer en teller as sulks na (Beginsel 11)	R344 960☑ een deel korrek &as x 980

4

3.2.2 Lerato is onseker oor hoe lank dit gaan neem om die eindvoorraad-potte te verkoop.

Verskaf 'n berekening om haar bekommernis uit die weg te ruim.		
BEWERKINGS		**ANTWOORD**
Sien 3.2.1 hierbo 344 960 ☑ x 365 1 591 040✓ Noemer en teller moet Randwaardes wees	**OF** eenhede 980 een punt x 365 4 270 een puntt Noemer en teller moet aantal eenhede wees	79,1 dae ☑ 2,6 maande **OF** 83,8 dae 2.8 maande een deel korrek. As x 365 of 12
Sien noemer en teller as sulks na (Beginsel 11) As Randbedrae met eenhede gemeng word, 1 punt moet slegs aan die noemer toegeken word, geen punt vir finale antwoord		
Verduidelik of die tydperk wat bereken is, aanvaarbaar is, of nie. Geldige verduideliking ✓✓ Deelpunte vir onvolledige /gedeeltelike of onduidelike antwoorde Afhangende van berekeninge hierbo, syfers nie nodig **Moontlike antwoorde vir "tydperk is Aanvaarbaar":** Potte is duursame items en kan verkoop word in die nabye toekoms / het 'n lang rakleeftyd/ daar is altyd 'n behoefte (aanvraag). **Moontlike antwoorde vir "tydperk NIE Aanvaarbaar NIE":** Verbruikers smaak of voorkeure mag verander / moontlikheid om deur 'n later model vervang te word, verbeterde produkte / risiko van diefstal of skade (moet afgeskryf word)/ neem stoorplek op.		

5

3.2.3

Bereken die getal vermiste potte.	
BEWERKINGS	**ANTWOORD**
(800 +4 700) een punt 5 500 ☑ – 4 270✓ – 980 ✓ Sien 3.2.1 Kontroleer vir alternatiewe aanbieding van syfers (of permutasies)	250☑ een deel korrek

4

3.2.4 Bereken die waarde van die eindvoorraad van mikrogolfoonde.

BEWERKINGS	ANTWOORD
SWIFT: (380 + 750 – 965) 165 ✓☑ x 2 800 ✓ 462 000 drie punte Aanvangsvoorrad aankope eenh.verkoop eenh.koste verkope bruto wins **OF:** (1 064 000 + 2 100 000) (965 x 2 800) **of** (4 053 000 – 1 351 000) 3 164 000 een punt – 2 702 000 twee punte	drie punte drie punte 462 000 + 1 056 000 1 518 000 ☑ een deel korrek
DELTA: 430 + 600 – 120 – 580) 330 ✓☑ x 3 200 ✓ 1 056 000 drie punte Aanvangsvoorrad aankope terugsending eenh.verkoop eenh.koste verkope bruto wins **OF:** (1 376 000 + 1 920 000 – 384 000) (580 x 3 200) **of** (3 248 000 – 1 392 000) 2 912 000 een punt – 1 856 000 twee punte	

7

Wees bedag op alternatiewe metodes van berekening, soos die gebruik van koste van verkope, bruto wins of Handelsvoorraadrek.

3.2.5 TWEE redes ten gunste van die besluit om die verkoop van Delta-model te staak:

TWEE Redes ✓ ✓ syfers ✓ ✓

- Hoë terugsendings: waarskynlik swak kwaliteit, 120 mikrogolfoonde (20% van aankope)
- Hoë slotvoorraad/ kapitaal opgesluit in voorraad; 330 eenh. of R1 056 000 sien 3.2.4
- Lae verkoopsvolume; slegs 580 van 910 (63,7%) / 385 eenhede of R805 000 minder as Swift
- Te duur vir klante (R5 600 wat R1 400 meer is as die Swift model)
- Dit is 'n duurder produk; R3 200 (betaal R400 meer as Swift)

EEN rede teen die besluit om die verkoop van Delta-model te staak:

EEN rede ✓ syfer ✓

- Delta stowe genereer 'n hoër bruto wins van R1 392 000 (R41 000 meer as Swift), hoër winsopslag van 75% In vergelyking van 50% vir Swift/ Opsie is om verkoopprys te verlaag R5 600 (R1 400 meer as Swift model)
- Verlies van hoë verkoopinkomste van R3 248 000 mag kontantvloei raak / verloor die ondersteuning van 'n geselekteerde groep klante (580 eenhede) of vermindering van opsies vir klante.

6

3.2.6 Identifiseer die probleem met betrekking tot die Swift- mikrogolfoonde op 6 Januarie 2022. Haal syfers aan.

Probleem geïdentifiseer ✓ syfer (verskil van 25 genoem/ geïmpliseer ✓

75 was afgelewer maar 50 eenhede is geboekstaaf op voorraadkaart/
Die voorraadrekord toon 25 eenhede minder as die totale aantal afgelewer

2

Noem TWEE interne kontrolemaatreëls wat die Delta interne ouditeur moet implementeer om te verseker dat sulke insidente nie in die toekoms plaasvind nie.

TWEE kontrolemaatreëls ✓✓ ✓✓ Deelpunte vir onvolledige / gedeeltelike of onduidelike antwoorde

- Benodig fisiese inspeksie en verifikasie (kontroleer) die voorraad teen rekords
- Vergelyk/ verifieer/ kontroleer die inligting op die bestelvorm, afleweringsnota en faktuur voordat voorraadrekords opgedateer word of besonderhede na boekhouer gestuur word
- Verskillende werknemers moet verantwoordelik wees vir bestellings, ontvangs, rekordering, voorraadkontrole

aanvaar Verdeling van pligte en installeer van kameras (CCTV) as onvolledige aparte antwoorde vir 1 punt elk

4

TOTAL PUNTE	35

VRAAG 4

4.1.1 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

MAAND	KREDIETVERKOPE	JUNIE 2022	JULIE 2022
April 2022	567 000	68 040	Oortollige inskrywings Verloor metode in totaal
Mei 2022	577 500	259 875	69 300 ✓✓
Junie 2022	598 500	227 430	269 325 ✓✓
Julie 2022	609 000		231 420 ✓✓
ONTVANGSTE VAN DEBITEURE		555 345	570 045 ☑ een deel korrek

Ken punte toe vir korrekte syfers vir Julie , as nie in die korrekte lyn aangebied is

7

4.1.2 Bereken: # ken 1 punt toe as die tot. bewerkings as korrek getoon, as die finale syfers of foutief of uitgelaat is

BEWERKINGS	ANTWOORD
(i) Kommissie-inkomste in Julie 2022 1 015 000 ✓ x 8% ✓	81 200 ☑ een deel korrek
(ii) Oninbare skulde in Julie 2022 afgeskryf # 567 000 x 3% **OF** 567 000 – 549 990	17 010 ✓☑ een deel korrek
(iii) Salarisse en lone in Junie 2022 # 196 980 x 100/105 **OF** 196 980 – 9 380	187 600 ✓☑ een deel korrek
(iv) Korting in Junie 2022 toegestaan # 598 500 x 40% x 5% **OF** 227 430 x 5/95 **OR** 239 400 – 227 430 **OF** 997 500 x 1,2 / 100	11 970 ✓☑ een deel korrek

9

4.1.3 Bereken:

BEWERKINGS	ANTWOORD
Betalings aan krediteure in Julie 2022 962 500 ✓ x 100/175 ✓ x 20% ✓ **OF** 550 000 – 440 000 550 000 twee punte	110 000 ☑ een deel korrek
Leningsbedrag wat op 1 Julie 2022 betaal sal word Wees bedag op verskillende metodes van berekeninge $\frac{525 ✓ \times 12 ✓}{0,14 ✓}$ **OF** 390 000 (twee punte) – 345 000 (twee punte) As enige een syfer as 'n finale antwoord getoon word, ignoreer teken, ken 2 punte toe	45 000 ☑ een deel korrek

4

4

4.2 FRAZILA (EDMS.) BPK.

4.2.1 Verduidelik of Peter met die werklike afleweringskoste in April 2022 tevrede moet wees, of nie. Haal syfers aan.

Verduideliking insluitend 'n vergelyking met verkope ✓
Syfers (bedrae of persentasie) vir afleweringsuitgawe ✓ Syfers (bedrae of persentasie) vir verkope ✓ *
* Syfers mag reflekteer as 'n verskil of gekombineerde antwoord.

Peter behoort nie tevrede te wees nie want

- Hy begroot om 15% van verkope op aflewering te spandeer; (425 250 ÷ 2 835 000) maar werklike bedrag spandeer was 18% van werklike verkope (408 240 ÷ 2 268 000) / + 3% punte
- As hy by die begroting gebly het van 15% van verkope, sou die werklike bedrag spandeer R340 200 (2 268 000 x 15%) wees (408 240 – 340 200)
- Werklike verkope is 20% of R567 000 minder as begroot (of 150 stowe minder) maar aflewerings was 4% of R17 010 minder as begroot. (425 250 – 408 240)
- Afleweringsbegroting per stoof R567, betaal R680 per stoof (op gemiddeld)

3

Verduidelik of Peter 'n goeie besluit geneem het om die afleweringsdiensverskaffer na Prime Aflewerings te verander, of nie. Haal syfers aan.

Verduideliking insluitend 'n vergelyking met verkope ✓
Syfers (bedrae of persentasie) vir afleweringsuitgawe ✓ Syfers (bedrae of persentasie) vir verkope ✓ *
* Syfers mag reflekteer as 'n verskil of gekombineerde antwoord.

Peter sal tevrede wees met die verandering

- Hy begroot om 15% van begrote verkope (425 250 ÷ 2 835 000) maar het slegs 10% van werklike verkope (319 500 ÷ 3 195 000) spandeer in Mei
- As hy 15% van werklike verkope spandeer het, sou dit hom R479 250 (3 195 000 x 15%) gekos het. Hy het 'n besparing van R159 750 (479 250 – 319 500) gehad
- Werklike verkope oorskry begroting met 20% (360 000÷2835 000) of 150 stowe; maar afleweringskoste was minder as begroting R105 750 (425 250 – 319 500)
- Werklike verkope verhoog met 50% (met 300 eenhede) of met 40,1% (R927 000) maar sie afleweringskoste val met 21,7% (R88 740)
- Begroot R567 per stoof, maar betaal gemiddeld R355

3

4.2.2 Behalwe vir die verandering van die afleweringsdiens, identifiseer TWEE ander strategieë wat Peter in Mei 2022 in reaksie op die mededinger geïmplementeer het. Haal syfers aan.

STRATEGIE 1 Verduideliking ✓ syfers bedrae of %✓	**Advertensies:** Begroot R120 000, spandeeer R192 000 / spandeer R72 000 meer 60% meer (72 000/120 000) **Aangepaste samestelling van kontant/ kredietverkope:** • Kredietverkope begroot teen 50% van totale verkope (1 417 500 / 2 835 000) werklik was 70% van verkope (2 236 500 / 3 195 000) of 58% meer as begroot (819 000 / 1 417 500)
STRATEGIE 2 Verduideliking ✓ syfers bedrae of %✓	• Boet / verminder/ minderkontantverkope in, begrote was 50% van verkope (1 417 500 / 2 835 000), werklik was 30% (958 500 / 3 195 000); of 32,4% minder as begroot (459 000 /1 417 500) **Aangepaste winsopslag% / Verminderde Verkoopprys:** Verminder verkoopprys van R3 780 tot R3 550 / met R230 / 6,1%, Verminder winsopslag% van 80% tot 69%

4

Verduidelik hoe hierdie ander strategieë die verkope en wins geraak het. Haal syfers aan.

Verduideliking: op verkope ✓ syfer✓ Verduideliking op wins ✓ syfer ✓ aanv. bedrae of %

Totale Verkope:

- Meer as begrote bedrag bedrag met 12,7% of R360 000 (Kredietverkope÷ 819 000; Kontantverkope: - 459 000)
- Meer as die werklik bedrag behaal in April met R927 000 of 40,9%
- Verkoop 50 eenhede (20%) meer as begroot 750 of 300 meer as April verkope.

Bruto wins:

- Meer as begrote met 3,6% (45 000 / 1 260 000)
- Meer as wins verdien in April met 29,5% (297 000 / 1 008 000)

4

4.2.3 **Peter is verward oor hoekom die kontantsaldo's nie so goed is nie, ten spyte van die feit dat verkope in Mei 2022 toegeneem het. Verduidelik. Haal syfers aan.**

EEN geldige punt ✓ met syfers ✓ aanvaar bedrae of %

Die skuif na meer kredietverkope: *klem op lae kontantverkope*

- Kontantverkope van R958 500 is is minder as begroot met R459 000 / 32,4% minder as wat verwag / slegs 30% van totale verkope.
- Kontantverkope is R288 900 minder as April kontantverkope / 23,2% minder

Betalings aan krediteure: *klem op die groot kontantuitleg*

- Kredietterme is 30 dae, April koste van verkope, R1 260 000 moet in Mei betaal word, waar debiteure uitstaande saldos's oor 'n tydperk sal betaal, (volgens betalingsneigings).

2

TOTALE PUNTE	**40**

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou